

RAADSVOORSTEL:

2009-2010

Ons kenmerk: RO 09.2043604

Registratienummer : GR 09.

Ingekomen op :

Onderwerp: Aanvraag aanvullend krediet afvalwatersanering woonschepen

Groningen,

Aan de raad,

Achtergrond/aanleiding.

Op 25 oktober 2007 heeft uw raad het beleid voor de sanering van afvalwaterlozing van woonschepen in de stad vastgesteld en hiervoor een krediet van € 4.012.000,-- beschikbaar gesteld.

Deze sanering is een uitwerking van nationale wetgeving (Besluit lozingen afvalwater huishoudens, Wet Verontreiniging Oppervlaktewater), waarin is bepaald dat met ingang van 2009 schepen niet langer rechtstreeks op het oppervlaktewater mogen lozen. De waterschappen zijn hierin bevoegd gezag en dienen erop toe te zien dat deze lozingen tijdig worden gesaneerd.

De uitvoering van dit saneringsproject vindt plaats in goede samenwerking met de waterschappen. Hoewel de lozingen formeel al voor 1 januari 2009 moesten zijn gesaneerd, hebben de waterschappen aangegeven niet handhavend te zullen optreden, voordat het project volledig is voltooid.

Op grond van een eerste inventarisatie (steekproef) en landelijke cijfers hebben wij destijds geraamd dat 70% van de schepen met een vaste ligplaats op het riool zou worden aangesloten en dat de resterende 30% plus alle varende schepen een IBA (Individuele Behandeling Afvalwater) zou krijgen.

Inmiddels is een pilot uitgevoerd bij de eerste 57 van de in totaal 430 woonschepen, waarbij deze schepen op de riolering zijn aangesloten of in een enkel geval een IBA hebben gekregen. Daarnaast hebben we alle resterende woonschepen geïnventariseerd en zijn informatieavonden gehouden voor alle betrokken woonschipbewoners. Tijdens deze avonden zijn de bewoners onder andere geïnformeerd over de keuzemogelijkheid tussen een IBA en een vaste aansluiting op de riolering. De uitgevoerde pilot, de informatieavonden en de inventarisatie leiden nu tot de schatting dat in maar liefst ongeveer 90% van alle schepen voor een vaste aansluiting wordt gekozen.

Milieutechnisch is dat een mooi resultaat, want een vaste aansluiting is beter voor het milieu dan een IBA. De keerzijde van dit succes is echter een hoger kostenplaatje. De prijs van een vaste aansluiting ligt namelijk beduidend hoger dan die van een IBA. Daarnaast is tijdens de pilot gebleken dat de werkelijke gemiddelde kosten per schip

ook hoger zijn dan oorspronkelijk geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de soms complexere uitvoering met meerdere aansluitingen op een schip. Gevolg van beide zaken is dat ook de totale kosten van dit project hoger uitvallen dan wij oorspronkelijk hadden geraamd.

Voortgang van het project.

Medio maart 2008 hebben wij het projectmanagement van dit omvangrijke en gecompliceerde project opgedragen aan het Ingenieursbureau Oranjewoud. Vervolgens heeft Oranjewoud onder regie van de gemeente een zeer zorgvuldig communicatietraject naar alle betrokken woonschipbewoners vorm gegeven en is de aanbestedingsprocedure voor het uitvoeren van de pilot (57 schepen) gestart. In november 2008 is de uitvoering van de pilot gegund aan de aannemerscombinatie Grontmij/Lareco. Inmiddels is de uitvoering van deze pilot naar volle tevredenheid afgerond.

In het afgesloten contract is opgenomen dat de aannemer bij goed functioneren na onderhandeling ook de overige 380 schepen mag aansluiten. Op basis van onze ervaringen in de pilot en de inmiddels geoffreerde prijs, hebben wij deze combinatie ook opdracht gegeven voor het vervolg. Op grond van de ervaringen tot nu toe en de concrete planning van de aannemer verwachten wij dit jaar nog ca. 60 schepen te kunnen aansluiten. Het overgrote deel van de overige (320) schepen zal vervolgens in 2010 worden aangesloten. Sluitstuk van het project is de aansluiting van de schepen in de woonschepenhaven, die wij door de samenloop met andere ontwikkelingen (zie hieronder "Bijzondere situaties") in 2011 hopen te realiseren.

Bewonersparticipatie.

In dit project is bijzondere aandacht gegeven aan de communicatie met bewoners. In totaal zijn 16 bewonersavonden gehouden (2 per kanaalvak), waarop de bewoners zijn geïnformeerd over de achtergronden van dit project, de keuzemogelijkheden en de verschillende voor- en nadelen die daarbij horen. Deze bewonersavonden zijn in het algemeen redelijk tot goed bezocht en werden door de betrokkenen als positief ervaren.

Verder is een aantal nieuwsbrieven verspreid met informatie over de voortgang van het project en een opsomming van de meest gestelde vragen en bijbehorende antwoorden uit de bewonersavonden.

Om maatwerk te kunnen leveren in de uitvoering van de maatregelen op ieder schip is vervolgens per schip een inventarisatie van wensen en mogelijkheden gemaakt.

Tenslotte is er gedurende de looptijd van het project iedere 4 weken overleg tussen gemeente en een klankbordgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het "Woonschepencomitee Groningen (WCG)" en de "Groninger Schippers". Het WCG heeft op haar website een aparte pagina ingericht voor dit project; de informatie hiervoor is door de gemeente aangeleverd.

Bijzondere situaties.

Bij de afvalwatersanering van woonschepen is sprake van drie bijzondere situaties: de Noorderhaven, de Woonschepenhaven en de Hoornse Dijk (Meerschapp Paterswolde).

Noorderhaven.

Conform het raadsbesluit uit 2007 worden alleen schepen met een ligplaatsvergunning aangesloten op de riolering of voorzien van een IBA. De schepen in de Noorderhaven hebben geen ligplaatsvergunning en vallen dan ook buiten dit project.

Voor de toekomst van de Noorderhaven heeft uw raad ingestemd met het nader reguleren van de vrijhaven. Mogelijk zal er in het nieuwe havenprofiel uitgegaan worden van gebieden met verschillende status: een liggebied voor vaste bewoners van de haven, een gebied waar vooral frequent varende schepen liggen afgewisseld met kortdurend verblijvenden en wellicht een plek voor een of enkele charters. Voor de vaste bewoners zouden dan mogelijk dezelfde regels gaan gelden als voor de overige woonschepen in de gemeente. Op termijn kan dat dus leiden tot uitbreiding van dit afvalwatersaneringsproject.

Op basis van de huidige status is de gemeente voor de Noorderhaven in ieder geval verplicht een inzamelpunt aan te bieden, waarop de schepen hun afvalwater kunnen lozen.

Gezien de fase waarin deze ontwikkeling zich nu bevindt, zijn wij in de bijgestelde raming en aanvullende kredietaanvraag voor dit project vooralsnog uitgegaan van de huidige status en dus het realiseren van een inzamelpunt.

Hoornse Dijk (Meerschapp Paterswolde).

In dit gebied liggen op dit moment ca. 10 woonschepen die onder het beheer van het Meerschapp vallen. Deze schepen vallen buiten het Bestemmingsplan Openbaar Vaarwater, hebben geen ligplaatsvergunning, betalen geen rioolheffing en vallen daarom buiten dit project. Wel heeft uw raad verzocht om deze schepen "gelijkkelijk" conform de andere woonschepen te behandelen. Dit hebben wij in onderzoek. Een ruwe schatting van de aansluitkosten van deze schepen komt uit tussen de € 150.000,-- en € 200.000,--. Gezien de huidige status van deze schepen zijn deze kosten niet in de kostenraming van dit project opgenomen.

Financiën.

Uw raad heeft op 25 oktober 2007 voor de afvalwatersanering woonschepen een krediet van € 4.012.000,-- beschikbaar gesteld. De raming bevatte destijds een aantal onzekerheden voor wat betreft de verhouding vaste aansluitingen/IBA's en de aansluitkosten per schip. Op basis van de ervaringen in de pilot kan nu worden geconcludeerd dat het aantal vaste aansluitingen hoger uitvalt en dat de soms complexere aansluitingen leiden tot gemiddeld hogere aansluitkosten per schip. Als gevolg hiervan worden de investeringskosten nu geraamd op € 6.112.000,--.

De samenstelling van dit bedrag is weergegeven in onderstaande tabel.

Op basis van het oorspronkelijk geraamde bedrag hebben ook de beide waterschappen een bijdrage toegezegd. Wij zijn nog met de waterschappen in gesprek over een mogelijke verhoging van deze bijdrage nu blijkt dat de totale kosten van het project hoger worden. Op basis van hun oorspronkelijke bijdrage, zou het dan kunnen gaan om een verhoging van maximaal ca. € 170.000,--.

In onderstaande tabel is een nadere onderbouwing van de kostenverhoging weergegeven.

Tabel: opbouw meerkosten sanering oorspronkelijke versus nieuwe raming.

	totaal aantal schepen	geraamde verh. IBA/ vaste aansl.	aantal schepen per type aansl.	type aansluiting	gemiddelde prijs per schip	totaal
Oorspronkelijke raming						
varende schepen	50	100%	50	IBA	€ 5.000	€ 250.000
schepen met vaste ligplaats	380	30%	114	IBA	€ 5.000	€ 570.000
		70%	266	vaste aansl	€ 12.000	€ 3.192.000
totale kosten						€ 4.012.000
Huidige raming						
varende schepen	50	10%	5	IBA	€ 5.000	€ 25.000
		90%	45	vaste aansl.	€ 14.980	€ 674.100
schepen met vaste ligplaats	380	10%	38	IBA	€ 5.000	€ 190.000
		90%	342	vaste aansl	€ 14.980	€ 5.123.160
inzamelpunt Noorderhaven						€ 100.000
totale kosten						€ 6.112.260

Voor de afvalwatersanering woonschepen is dus een aanvullend krediet nodig ad € 2.100.000,--. Bij de afsluiting van de jaarschijf sanering riolering 2001 (separaat raadsvoorstel "Afsluiting jaarschijven sanering riolering 2001 t/m 2006") wordt een financiële ruimte gevonden van € 1.000.000,-- voor de woonschepen in 2009. Aanvullend is dan nog € 1.100.000,-- nodig. Dit bedrag wordt gedekt uit de sanering van de riolering. De financiële ruimte hiervoor wordt gevonden in het GWRP 2009-2013, jaarschijf 2009. Hiertoe wordt een aantal vervangingsprojecten riolering (ten bedrage van € 700.000,--) uit die jaarschijf ten laste van de voorziening toekomstige vervanging riolering gebracht. De overige € 400.000,-- valt vrij in de jaarschijf 2009 doordat een aantal reliningsprojecten in verband met omleidingen rondom het Damsterdiep enige jaren moeten worden uitgesteld.

Begrotingswijziging 2009								
Betrokken dienst(en)		RO/EZ						
Naam voorstel		Aanvullend krediet afvalwatersanering woonschepen						
Incidenteel / Structureel		Incidenteel						
Soort wijziging		Investering						
Tijdsplanning krediet		2009-2011						
Pr.gr.	Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo	
7.16	Riolering	1.100.000		00-	1.100.0		00-	1.100.0
Totalen begrotingswijziging		1.100.000	-	00-	-	-	00-	1.100.0

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 1.100.000,-- voor de sanering van de afvalwaterlozing van woonschepen;
- II. dit te dekken uit de jaarschijf GWRP 2009;
- III. de gemeentebegroting 2009 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,